14.04.2022

Група № 31

Урок № 38

Тема уроку: «Життєпис Миколи Вінграновського. Глибокі ліричні переживання ліричного героя поезії «У синьому небі я висіяв ліс». Символічна кольористика твору»

Мета уроку: вивчити основні відомості про творчість Миколи Вінграновського; охарактеризувати ідейно-стильові особливості його поезій; розвинути асоціативне мислення, уміння виділяти й пояснювати засоби поетичної мови, визначати віршовий розмір, зв'язно висловлювати власне ставлення до розглянутої поезії; сформувати духовну особистість.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте ст. 200-202 у базовому підручнику: *Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 256 с.*
2. **Перегляньте відео до уроку на YouTube:** https://www.youtube.com/watch?v=tfQ-wEgnRY0&ab_channel - *«У синьому небі я висіяв ліс»*
3. **Запишіть у робочому зошиті біографію Миколи Вінграновського !!!**
4. **Законспектуйте матеріал до уроку (ОСНОВНЕ):**

Вірш «У синьому небі я висіяв ліс»

Жанр — ліричний вірш.

Тема: «У синьому небі я висіяв ліс» — вірш-посвята любові ліричного героя.

Ідея: Відтворити щирі почуття закоханості, які роблять такі речі, що важко навіть уявити. Уособлює, в деякому сенсі, так звані «жертви», «вчинки», які можна зробити через кохання. Образ ліричного героя уособлює закохану людину і її почуття, які змінюються з плином часу.

Художні засоби:

✷ *епітети:* «синє небо», «любов люба», «дубовий костур», «вечірня хода», «дорога тверда»;

✷ *метафори:* «У синьому небі я висіяв ліс», «У синьому небі я висіяв сни»;

✷ *анафора:* «у синьому».

Ця поезія пронизана відчуттям єднання природи, душі ліричного героя і його коханої. У кольоровій гамі вірша домінує синя барва спокою та надії.

Для поетичної системи М. Вінграновського характерне розмаїття тем, мотивів, образів, але всі твори об'єднує надзвичайна щирість, емоційність, задушевність, кожному з віршів притаманне особливе поєднання гармонії і краси. Його ліричний герой промовляє відверто і щиро, від власного імені, беззастережно віддаючи себе і свої почуття на суд читача.

Інтимна лірика Миколи Вінграновського возвеличує, підносить людину, а не лише фіксує її настрої. Інтимні струни підносять з глибини людської душі найсвітліші, найчистіші порухи. Всі вірші збірки «Цю жінку я люблю» так чи інакше виходять за рамки особистого світу. Душевна драма почуттів ліричного героя не абстрагована від реалій часу. Вона протікає крізь нього і відбивається у нашому часі. І тому молоді пристрасті душі ліричного героя в поезіях Миколи Вінграновського мають особливий драматичний сенс, свою філософію.

У його душі, як і в кожного з нас, постійно проходить боротьба, і це одвічний вселюдський мотив. Любов перемагає, і щоб зрозуміти це, треба серцем доторкнутися до цих поезій.

<u>У синьому небі я висіяв ліс…</u>

У синьому небі я висіяв ліс,
У синьому небі, любов моя люба,
Я висіяв ліс із дубів і беріз,
У синьому небі з берези і дуба.

У синьому морі я висіяв сни,
У синьому морі на синьому глеї
Я висіяв сни із твоєї весни,
У синьому морі з весни із твоєї.

Той ліс зашумить, і ті сни ізійдуть,
І являть тебе вони в небі і в морі,
У синьому небі, у синьому морі…
Тебе вони являть і так і замруть.

Дубовий мій костур, вечірня хода,
І ти біля мене, і птиці, і стебла,
В дорозі і небо над нами із тебе,
І море із тебе… дорога тверда.

5. Виконайте тестові завдання

1. Микола Вінграновський народився:
А 1936 року в селі Богопіль.
Б 1935 року в селі Чаплі.
В 1934 року в селі Млинці.
Г 1931 року в селі Габлі.
2. Значний вплив на формування М. Вінграновського здійснив:
А П. Мирний.
Б М. Лисенко.
В О. Довженко.
Г Г. Косинка.
3. Перші вірші М. Вінграновського з'явилися 1958 року на сторінках журналів :
А «Літературний вісник», «Основа».
Б "Дніпро" ,"Жовтень".
В «День», «Тиждень».
Г «Зірка», «Рінь».
4. М. Вінграновський автор роману :
А «Іван Мазепа».
Б «Україна чи Малоросія».
В «Київ».
Г «Северин Наливайко».
5. М. Вінграновський написав спогад :
А «Київ».
Б «Рік з Довженком».
В « Іван Мазепа».
Г «Дніпро».
6. В повістях та оповіданнях «Первінка», «Сіроманець», «Гусенятко», «На добраніч», «Кінь на вечірній зорі», «У глибині дощів», «Літо на Десні» та інших М. Вінграновський то веселою, то сумовитою поетичною барвою поєднує :
А світ людей зі світом звірів, птахів, рослин.
Б світ рослин і звірів.
В життя людини і птахів.
Г мрії людини поєднатися з природою.
7. Романтична поезія М. Вінграновського, наповнена чудовими напівфантастичними пейзажами, звернена до коханої ліричного героя:
А «У синьому небі я висіяв ліс».
Б «Сеньорито акаціє, добрий вечір».
В «Не дівчина, не мати, не сестра».
Г «Сіроманець».
8. Що зробив ліричний герой у вірші М. Вінграновського « Сеньорито акаціє, добрий вечір»?

А покинув батьків.
Б потрапив у полон.
В зустрів давно забуте кохання.
Г згадав Батьківщину.
9.Тест. У вірші М. Вінграновського «Ні жінки, ні хати тієї нема» розповідається про:
А неньку.
Б віру.
В океан.
Г Батьківщину.
10. Державний інститут кінематографії в Москві М. Вінграновський закінчив в:
А 1960 році.
Б 1959 році.
В 1957 році.
Г 1952 році.
11. Про М. Вінграновського написано:
А 8 статей.
Б 18 статей.
В 27 статей.
Г 17 статей.
12. Історіософський спогад-есе «Хто і що для мене незалежність України» М. Вінграновського вийшов в:
А серпні 2001 р.
Б вересні 2000р.
В квітні 1999р.
Г жовтні 2011р.

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, предмет, номер групи та № уроку.

14.04.2022

Група № 31

Урок № 39

Тема уроку: «Життєвий і творчий шлях Григора Тютюнника»

Мета уроку: ознайомити здобувачів освіти із життєвим та творчим шляхом письменника, переконати, що правдиве і тривожне слово митця будило совість і милосердя читачів; дати уявлення про індивідуальний стиль письменника-новеліста.

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте ст. 203-205 у базовому підручнику: *Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/ Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 256 с.*

2. **Перегляньте відео до уроку на YouTube:**

https://www.youtube.com/watch?v=GwvOZIsF7ck&ab_channel

3. **Законспектуйте матеріал до уроку (ОСНОВНЕ):**

Григір Михайлович Тютюнник народився 5 грудня 1931р. в с. Шилівка на Полтавщині в селянській родині. Тяжкі умови дитинства відіграли згодом істотну роль і у виборі тем та сюжетів, і у формуванні світосприймання майбутнього письменника з його драматичністю як основною домінантою: рання втрата батька, життя вдалині від матері, завдані війною моральні й матеріальні втрати тощо. Після визволення України від фашистської навали Тютюнник закінчив п'ятий клас сільської школи і вступив до ремісничого училища; працював на заводі імені Малишева у Харкові, в колгоспі, на будівництві Миронівської ДРЕС, на відбудові шахт у Донбасі. Після служби у Військово-Морському Флоті (у Владивостоку), де вчився у вечірній школі, вперше пробує писати (російською мовою). Значний вплив на формування його літературних смаків, на ставлення до літературної праці справив його брат — письменник Григорій Тютюнник. Уже відтоді поступово формувались характерні прикмети творчої індивідуальності молодого письменника: постійне невдоволення собою, наполегливі пошуки точного слова — найпотрібнішого, найвиразнішого, — тривале обдумування кожного твору (і

згодом, досить часто, — попередня, до викладу на папері, "апробація" їх в усних розповідях). Період його літературного учнівства лишився прихованим від сторонніх очей.

Перша зустріч письменника з читачем (за підписом "Григорий Тютюнник-Ташанский") — оповідання "В сутінки" (рос. мовою: Крестьянка.— 1961. — № 5).

Після закінчення Харківського університету (1962) Гр. Тютюнник учителював у вечірній школі на Донбасі. В 1963 — 1964 рр. працює в редакції газети "Літературна Україна", публікує в ній кілька нарисів на різні теми та перші оповідання: "Дивак", "Рожевий морок", "Кленовий пагін", "Сито, сито...". Молодіжні журнали "Дніпро" та "Зміна" вміщують новели "Місячної ночі", "Зав'язь", "На згарищі", "У сутінки", "Чудасія", "Смерть кавалера".

Зацікавившись кінематографом, Гр. Тютюнник працює у сценарній майстерні Київської кіностудії ім. О. Довженка, — створює літературний сценарій за романом Г. Тютюнника "Вир", рецензує твори колег-кінодраматургів та фільми. Переходить на редакторсько-видавничу роботу, а згодом повністю віддається літературній творчості.

1966р. вийшла перша його книжка "Зав'язь" (вид-во "Молодь"). "Зав'язь" була однією з тих книжок, які засвідчили новий злет української прози і зробили популярним ім'я Гр. Тютюнника, водночас вирізнивши його серед творчої молоді.

Журнал "Дружба народов" відзначив оповідання Гр. Тютюнника як кращі в своїх публікаціях 1967р.

У 1968р. "Литературная газета" оголосила всесоюзний конкурс на краще оповідання. Гр. Тютюннику було присуджено премію за оповідання "Деревій". Твір дав назву збірці (1969), до якої увійшли повість "Облога" та кілька оповідань.

У 70-ті роки з'являються у пресі — республіканській ("Вітчизна", "Дніпро", "Ранок") та всесоюзній ("Дружба народов", "Сельская молодежь", "Студенческий меридиан") нові твори Гр. Тютюнника. У Талліні виходить збірка його оповідань естонською мовою (1974). Журнал "Сельская молодежь" у 1979р. (№ 1) повідомляє, що його нагороджено медаллю "Золоте перо" — за багаторічне творче співробітництво. Виходять друком збірки "Батьківські пороги", "Крайнебо" (Київ, 1972, 1975), "Отчие пороги" (Москва, 1975), "Коріння" (Київ, 1978).

Тютюнник перекладав українською мовою твори В. Шукшина: 1978р. у видавництві "Молодь" вийшла збірка оповідань та кіноповістей "Калина червона"; він перекладав і твори М. Горького ("Серце Данко"), І. Соколова-Микитова ("Рік у лісі") та ін.

На початку 70-х років Гр. Тютюнник працював у видавництві "Веселка". Серед його продукції — настільна книга-календар для дітей "Дванадцять місяців" (1974), у підборі матеріалів до якої виявився його літературний смак, мистецька вимогливість, повага до юного читача. Пише він і сам твори для дітей, видає збірки оповідань "Ласочка" (1970), казок "Степова казка" (1973), які по-новому розкрили талант письменника.

За книги "Климко" (1976) і "Вогник далеко в степу" (1979) Григорові Тютюннику присуджено республіканську літературну премію ім. Лесі Українки 1980р.

В останні місяці життя письменник працював над повістю "Житіє Артема Безвіконного".

Не будучи в змозі в усій повноті реалізувати свій талант в атмосфері чиновницького диктату над літературою, 6 березня 1980р. Григір Тютюнник покінчив життя самогубством.

1989р. його творчість була посмертно відзначена Державною премією ім. Т. Г. Шевченка.

Прочитайте новелу «Три зозулі з поклоном» (ЗНО)!!!

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

ledishade@ukr.net .

У темі листа вкажіть ваше прізвище, предмет, номер групи та № уроку.